

ARBEIDSONGEVALLEN

FEDRIS

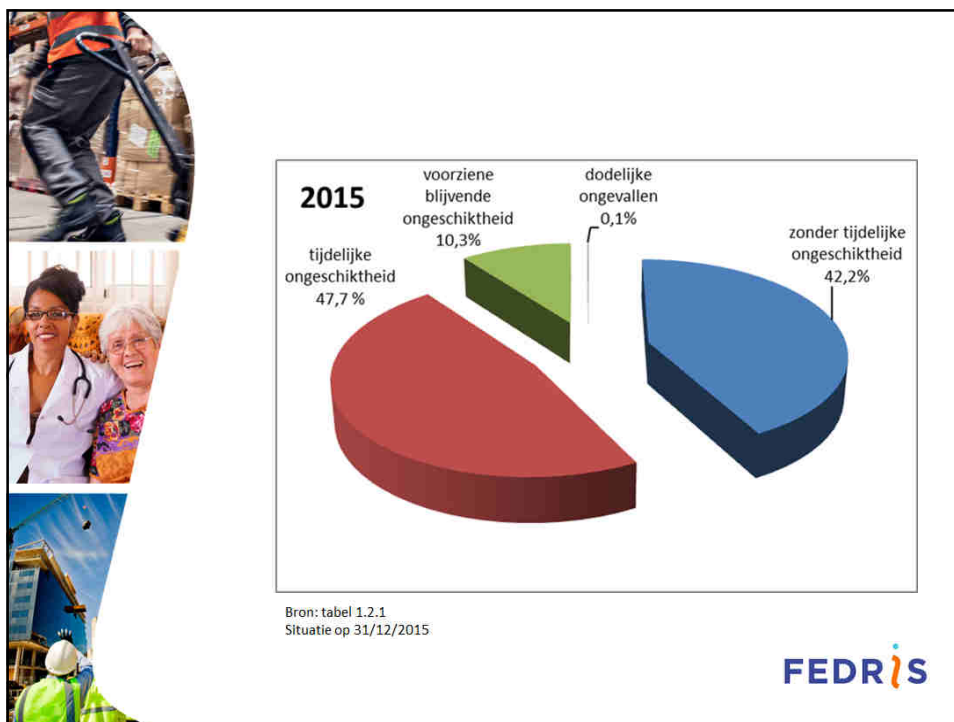
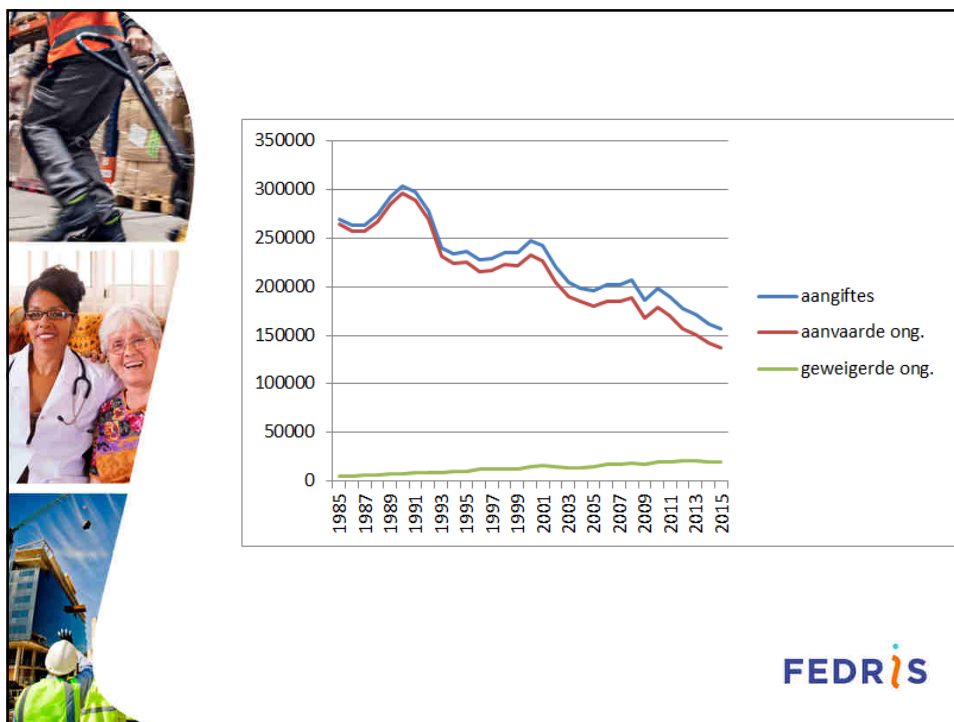
22/03/2018
Joeri Luts

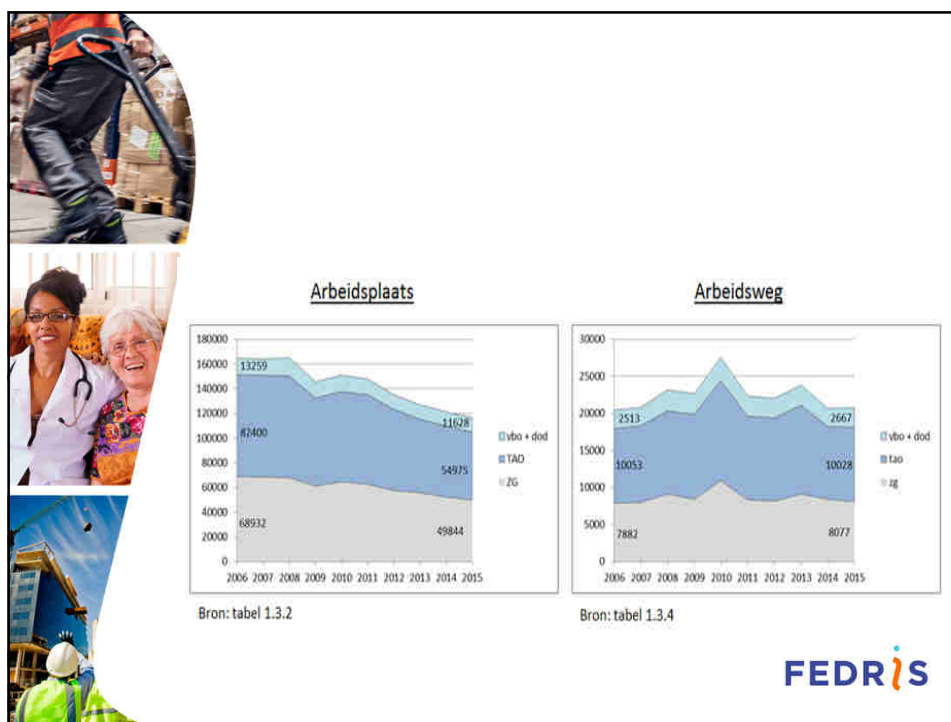

FEDRIS

- Fusie tussen Fonds voor de beroepsziekten en Fonds voor arbeidsongevallen op 1 januari 2017
- 3 Beheerscomités :
 - Paritair samengesteld
 - Werkgevers en werknemers vertegenwoordigers
 - Benoemd door de koning
- Wetenschappelijke raad
- Dagelijks bestuur :
 - Administrateur-generaal
 - Adjunct administrateur-generaal
- Administratie

FEDRIS

DEFINITIE

Elk *ongeval* dat een werknemer *tijdens en door het feit* van de uitvoering van de arbeidsovereenkomst overkomt en dat een *letsel* veroorzaakt

→ Artikel 7 van de arbeidsongevallenwet van 10.04.1971 (AOW)

FEDRIS

- In de wet werd geen omschrijving gegeven van het begrip “ongeval”
- **Interpretatie** door de hoven en rechtbanken
 - **1903**: plotse en abnormale gebeurtenis veroorzaakt door een uitwendige kracht
 - Arrest van 26 mei **1967**: criterium van abnormaliteit wordt weggelaten
 - Uitwendige kracht → uitwendige oorzaak
 - **1971**: Criterium van uitwendige oorzaak valt weg: het ongeval is de plotse gebeurtenis die een letsel veroorzaakt

FEDRIS

BESTANDELEN

1. De plotse gebeurtenis
2. Het letsel
3. Tijdens de uitvoering van de arbeidsovereenkomst
4. Door het feit van de uitvoering van de arbeidsovereenkomst

FEDRIS

1. DE PLOTSE GEBEURTENIS

- Niet gedefinieerd door de wetgever: *open begrip*: appreciatie door de feitenrechter
 - Feit dat duidelijk kan omschreven en gesitueerd worden en waarvan de duurtijd zich beperkt tot een *korte tijdsperiode*
- Onderscheid met *beroepsziekte*

FEDRIS

- Rechtspraak: *belangrijkste kenmerken*
 - *Plots*: Korte tijdsperiode (max. 1 dag)
 - *Aanwijsbaar*: geïdentificeerd, gepreciseerd door de getroffene als uitlokkend element
 - Geen veronderstelling
 - *Geen criterium abnormaliteit*

FEDRIS

- **Bijzondere gevallen:**
 - Stress
 - Pesterijen
 - Banale handeling
 - Handeling uit het dagelijkse leven
 - Aanvaard door het Hof van Cassatie sinds 1997
 - Verdeelde rechtspraak
 - Val

FEDRIS

2. HET LETSEL

(mede) veroorzaakt door de plotselinge gebeurtenis

- is **fysiek of mentaal**
- Veroorzaakt schade: brengt **kosten** teweeg
- Wordt bewezen door middel van een **medisch attest**
- Moet niet **plots** zijn (laattijdige of progressieve verschijning)
- **Bijzondere situatie: breuk van prothesen** (bril, tanden) → art. 26 AOW **FEDRIS**

3. TIJDENS DE UITVOERING VAN DE ARBEIDSOVEREENKOMST

- Elke plaats en elk ogenblik waarop de werknemer zich omwille van de overeenkomst *onder het gezag van de werkgever* bevindt
- Ruimer dan het uitvoeren van het werk alleen
- Beperking van de *persoonlijke vrijheid*
- Reëel of virtueel gezag

FEDRIS

- Bijzondere situaties:
 - **“Wraak”**:
 - Niet tijdens de uitvoering van de arbeidsovereenkomst, maar erbuiten
 - Gelinkt aan het uitoefenen van de functie
 - Sedert 6 februari 2014 van toepassing voor werknemers in de privé-sector
 - **Middagpauze**:
 - Principe: de werknemer moet zich bevinden op de plaats van werk of de onmiddellijke omgeving
 - Normale vrijetijdsbesteding/beperking van de persoonlijke vrijheid

FEDRIS

- Tijdens *evenementen* georganiseerd door de werkgever met een contractuele of morele verplichting tot deelname
 - Personeelsfeest/Ondernemingsfeest
 - Voetbalmatch in bedrijvencompetitie
 - Niet: feest met privé-karakter
- **Telewerk:**
 - Sedert 2009 is er een vermoeden in het voordeel van de getroffene indien:
 - Op de plaats die schriftelijk bepaald werd
 - Tijdens de schriftelijk bepaalde arbeidsuren

FEDRIS

- **Schorsing van de arbeidsovereenkomst:**
 - Voorbeelden: ziekte, jaarlijkse vakantie
 - In principe houdt het gezag van de werkgever op en kan men bijgevolg geen arbeidsongeval hebben.
 - De schorsing kan bepaalde verplichtingen laten voortlopen (bv. zich naar de arbeidsgeneesheer begeven, een medisch certificaat binnenbrengen,...) → wel arbeidsongeval mogelijk

FEDRIS

- **Opdracht:**
 - Vroeger maakte men een onderscheid naargelang de soort handeling die men op het moment van het ongeval aan het uitvoeren was
 - Evolutie van de rechtspraak: gedurende de **ganse periode** wordt men verondersteld in uitvoering van de arbeidsovereenkomst te zijn, tenzij de verzekeraar kan aantonen dat men persoonlijke bezigheden aan het verrichten was die **buiten een normale tijdsbesteding** vallen

FEDRIS

4. DOOR HET FEIT VAN DE UITVOERING VAN DE ARBEIDSOVEREENKOMST

= Het arbeidsongeval is het gevolg van een risico veroorzaakt door de **beroepsactiviteit** van de werknemer of door de technische en menselijke **omgeving** waarin hij zich bevindt

→ Link met de arbeidsovereenkomst, hoe gering ook

FEDRIS

- Het ongeval mag *niet opzettelijk* veroorzaakt zijn
- De *zware fout* van de werknemer is gedekt
 - Vechtpartijen
 - Intoxicatie
- Uitzondering = **Overmacht**
 - Dit risico is niet gedekt, tenzij een band met de arbeidsovereenkomst kan worden aangetoond
 - Uitzondering op de uitzondering: terrorisme

FEDRIS

DEFINITIE WEGONGEVAL

Het ongeval dat zich voordoet *op de weg naar en van het werk*

Daaronder wordt verstaan het *normale traject* dat de werknemer moet afleggen om zich van de *verblijfplaats* te begeven naar de *plaats waar hij werkt* en omgekeerd

Artikel 8 §1 van de AOW

FEDRIS

BESTANDELEN

1. Verblijfplaats
2. De plaats van het werk
3. Het normale traject

Het risico moet niet meer eigen zijn aan de weg

FEDRIS

1. VERBLIJFPLAATS

= de werkelijke verblijfplaats (≠ domicilie-adres)

- *Regelmaat - bestendigheid* is nodig
- *Meerdere* verblijfplaatsen zijn mogelijk
- De arbeidsweg vangt aan wanneer de *drempel* van de woon- of werkplaats wordt overschreden

FEDRIS

2. DE PLAATS VAN HET WERK

- De plaats waar de werknemer zich bevindt in verband met de uitvoering van de arbeidsovereenkomst
- Iedere plaats waar hij ***onder het gezag van zijn werkgever*** staat
- Valt dus niet noodzakelijk samen met de plaats waar effectief gewerkt wordt

Bv: zaal bij personeelsfeest

FEDRIS

- Artikel 8 van de wet somt een aantal plaatsen op waar de werknemer geacht wordt zich op “de plaats van het werk te bevinden”:
- Vervulling van ***opdracht als vakbondsafgevaardigde of personeelsvertegenwoordiger***, ook buiten de arbeidsuren, met toelating van de werkgever
- Bijwonen ***vergadering ondernemingsraad of veiligheidscomité***
- Bijwonen van ***vormingslessen*** tijdens de normale arbeidsuren, met toelating van de werkgever
- Bezoek aan de ***preventieadviseur-arbeidsgeneesheer***

FEDRIS

3. HET NORMALE TRAJECT

- **Verantwoorde** weg, niet noodzakelijk de kortste weg
- Geografisch en chronologisch normaal traject:
 - **Kleine** omweg of onderbreking: *wettige reden*
 - **Grote** omweg of onderbreking: *overmacht*
- Een **minieme** en onbeduidende omweg doet geen afbreuk aan het normale traject
- De **intentie** om een omweg of onderbreking te maken, heeft geen belang

FEDRIS

- **Wettige reden:** een gebeurtenis die niet kan worden toegerekend aan de werknemer en die zich met een zekere dwang aan hem opdringt, zonder evenwel onvoorzienbaar of onvermijdelijk te zijn
- **Overmacht:** een gebeurtenis buiten de wil van de betrokkene om die deze gebeurtenis niet kon voorzien, noch vermijden

FEDRIS

- **Gelijkstellingen** (art. 8§2): deze trajecten worden gelijkgesteld met de arbeidsweg:
 - Werk → Maaltijd (eten/kopen)
 - Werk → Beroepsopleiding
 - Werk → Ander werk
 - Werk → Ontvangst loon
 - Werk zoeken tijdens opzegtermijn
 - Traject naar vorige werkgever

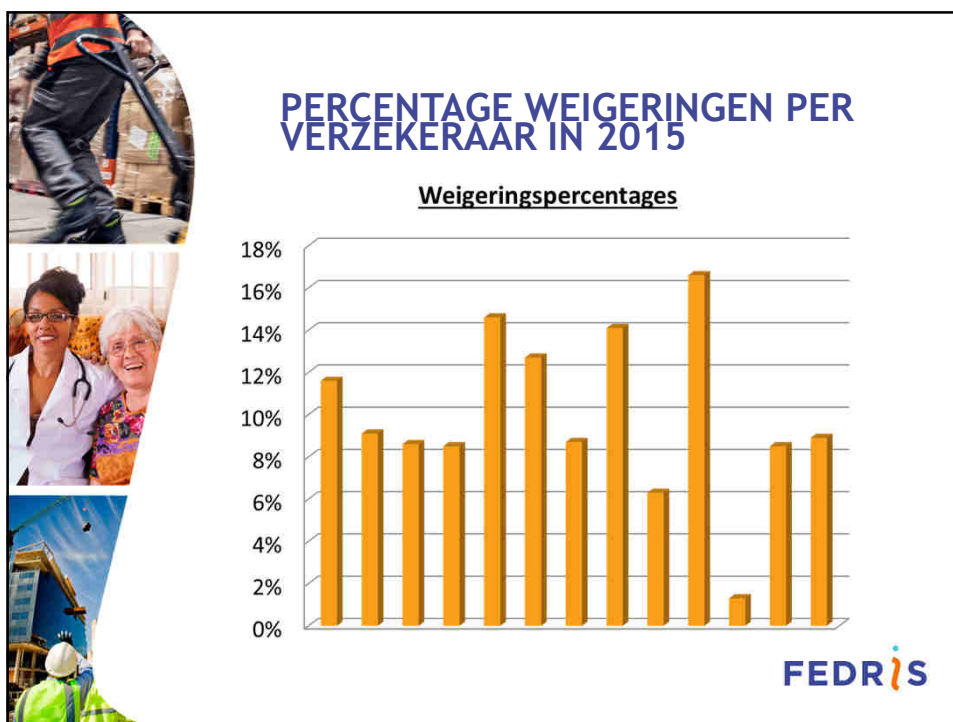
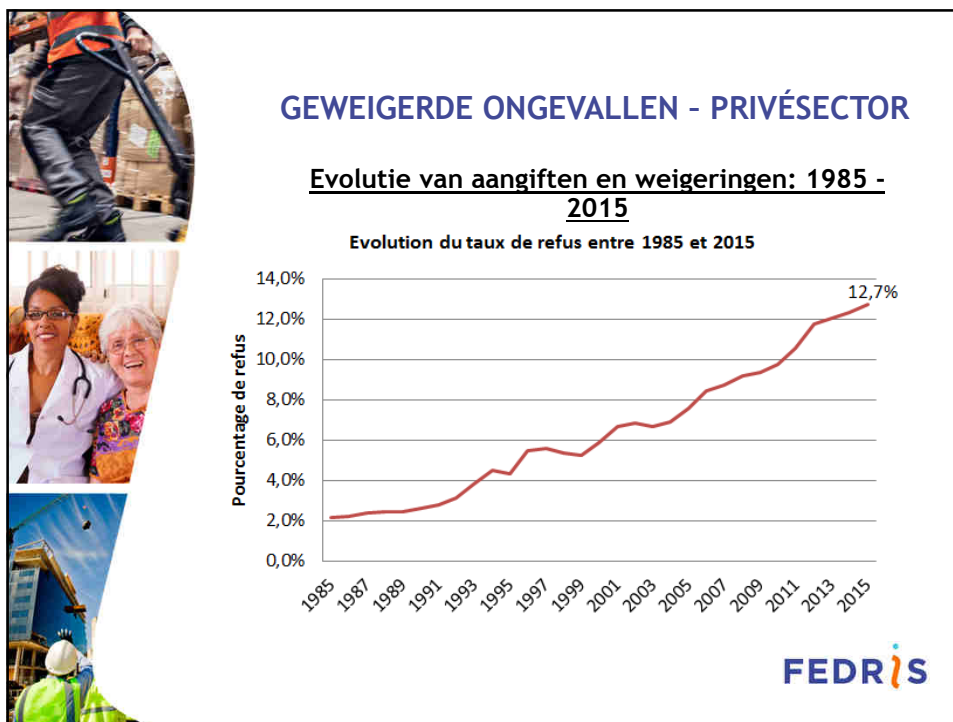
FEDRIS

GEWEIGERDE ONGEVALLEN

- Elektronische *stromen*
- Verplichte paragraaf in de *weigeringsbrief*
- **Tussenkost FEDRIS:**
 - Opvragen van het dossier
 - Brief door de cel geweigerde ongevallen
 - Onderzoek door sociaal controleur
 - Discussie met de verzekeringsonderneming door de sociaal inspecteur of geneesheer-inspecteur
 - Aangetekend schrijven (Art. 88bis AOW)
 - Gerechtelijke procedure (Art. 63 §1 AOW)

FEDRIS

GEWEIGERDE ONGEVALLEN

- Geen bewijs
 - Een bewakingsagent glijdt uit over een dweil toen hij de binnenplaats aan het bewaken was
 - Het slachtoffer had verteld dat hij enkele minuten na de feiten bij een collega langs was geweest en dat die collega de gezwollen enkel van het slachtoffer heeft gezien
 - Een uur na de feiten heeft hij de eerste zorgen gekregen in het ziekenhuis
 - Hij heeft het ongeval onmiddellijk gemeld aan zijn werkgever
 - Hier is wel voldoende bewijs, dus arbeidsongeval.

FEDRIS

GEWEIGERDE ONGEVALLEN

- Geen bewijs
 - Slachtoffer is op weg naar huis, het is glad op de weg en hij schuift uit met de fiets
 - Er zijn geen getuigen van het ongeval, en slachtoffer verwittigt zijn werkgever niet. Hij gaat pas een dag later naar de dokter voor verzorging.
 - In dat geval is er geen enkel vermoeden in het voordeel van het slachtoffer. Geen arbeidsongeval.

FEDRIS

GEWEIGERDE ONGEVALLEN

• Niet op normaal traject

- Slachtoffer keert terug van het werk en stopt in de Colruyt om zijn wekelijkse inkopen te doen met een omweg van 12 km : geen arbeidswegongeval.
- Treinstaking? Was ze aangekondigd: te voorzien en dus geen overmacht. Was ze niet aangekondigd: overmacht.
- Omweg van 3 km op de terugweg van het werk (een traject dat in principe 15 km lang is) om kinderen op te halen bij de moeder die ze op woensdagmiddag ophaalt. Bevind ik mij op de weg naar en van het werk? Ja, geen grote omweg die moet worden gerechtvaardigd met een legitieme oorzaak (de kinderen ophalen).
- Slachtoffer keert terug van het werk en stopt bij de kruidenier om een brood te kopen: ja (legitieme oorzaak) als de omweg of de onderbreking niet groot is.
- Slachtoffer stopt na het werk bij een vriend, en vervolgt daarna zijn arbeidsweg. Geen arbeidswegongeval.

FEDRIS

GEWEIGERDE ONGEVALLEN

• Geen plots feit

- Magazijnmedewerker tilt een zware doos op tijdens het werk en loopt hierbij een letsel op aan de rug: in tijd en ruimte aanwijsbare plotse gebeurtenis.
- Vrachtwagenchauffeur stapt uit zijn vrachtwagencabine en verstuikt zijn enkel als hij zijn voet op de grond plaatst. Dit is een plotse gebeurtenis.
- Slachtoffer is blootgesteld aan het inademen van gas gedurende meerdere dagen. Geen arbeidswegongeval, want geen plots feit.

FEDRIS

GEWEIGERDE ONGEVALLEN

- Niet tijdens uitvoering arbeidsovereenkomst
- Een arbeider of bediende neemt deel aan een voetbalwedstrijd in een competitie tussen ondernemingen. Tijdens deze wedstrijd krijgt hij een zware blessure. Arbeidsongeval? Ja, een voetbalwedstrijd die rechtstreeks door of met de goedkeuring van de werkgever worden georganiseerd beperken de persoonlijke vrijheid van het slachtoffer, zodra het zich door het feitelijke of morele gezag van zijn werkgever verplicht voelt deel te nemen.
- Manager verstuikt haar voet tijdens het dansen op het eindejaarsfeest: zelfde principe, persoonlijke vrijheid is beperkt, ongeval doet zich voor tijdens de uitvoering van de arbeidsovereenkomst.

VRAGEN?